

**Consiliul Superior al Magistraturii
Institutul Național al Magistraturii**

**Examen de capacitate al judecătorilor stagieri și procurorilor stagieri
organizat în temeiul *Regulamentului privind examenul de capacitate al
judecătorilor stagieri și al procurorilor stagieri*, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM
nr. 123/2023
2024 – 2025**

**PROCES VERBAL
privind motivarea soluționării contestațiilor la barem la disciplinele
DREPT CIVIL ȘI DREPT PROCESUAL CIVIL
Judecători**

11 februarie 2025

Întocmit de Comisia de contestații, cu privire la contestațiile formulate de candidați în baza art. 26 alin. 1 din Regulamentul privind examenul de capacitate al judecătorilor stagieri și al procurorilor stagieri, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 123/2023, contestații referitoare la baremul stabilit pentru disciplinele Drept civil și Drept procesual civil – judecători.

La **Drept civil** au fost formulate 32 contestații de către 23 candidați, cu privire la următoarele întrebări:

• **Subiectul I 1.** Indicați motivat dacă și în ce condiții, în cazul neachitării la termen a prețului stipulat într-un contract de vânzare încheiat între două societăți în care s-a inserat o clauză penală cu următorul cuprins: ”În caz de ..., contestată de un număr de: 3 candidați

Contestațiile sunt neîntemeiate:

În ceea ce privește principala critică referitoare la indicarea dispozițiilor art. 1541 alin. (3) în loc de art. 1541 alin. (1) Cod civil, se are în vedere existența unei erori materiale evidente în condițiile în care baremul menționează în continuare ipotezele reglementate de art. 1541 alin. (1). După consultarea Comisiei de elaborare, realizată potrivit dispozițiilor art. 22 alin. 3 din Regulamentul privind examenul de capacitate al judecătorilor stagieri și procurorilor stagieri, s-a stabilit că acest aspect se va lămuri expres prin ghidul de corectare.

Comisia de soluționare a contestațiilor apreciază nejustificată și susținerea unui candidat care contestă necesitatea indicării și punctării corespunzătoare a ambelor ipoteze prevăzute de art 1541 alin. (1) Cod civil întrucât prezentarea cadrului general era inerentă

cerințelor subiectului de examen, baremul urmărind în continuare analiza posibilei incidenței în speță a fiecărui caz de reducere a clauzei penale.

În final, este marcată incidența unei singure ipoteze, în raport de datele din enunț, neputându-se ține cont de aspectele adăugate enunțului de examen de unul dintre candidați în încercarea de susținere a punctării unui răspuns alternativ.

• **Subiectul I 2.** Precizați motivat care este termenul legal de prescripție și momentul de la care acesta începe să curgă în cazul unei acțiuni prin care reclamantul creditor A. a cerut desființarea contractului de vânzare ... , contestată de un număr de 8 candidați

Contestațiile sunt neîntemeiate:

În ceea ce privește critica referitoare la calificarea acțiunii, Comisia reține că soluționarea cerinței impunea realizarea operațiunii de calificare în raport de elementele furnizate, elemente ce conturau existența unei acțiuni revocatorii, și nu a unei acțiuni în nulitate absolută.

Comisia subliniază că, pentru soluționarea cerinței subiectului nu era în discuție o recalificare a acțiunii, în condițiile art. 22 Cod procedură civilă, ci exclusiv calificarea în raport de elementele speței. De altfel, fiind vorba despre o cerință de drept civil, iar nu de drept procesual civil, rezolvarea acesteia nu presupunea identificarea etapelor procedurale pe care instanța ar fi trebuit să le parcurgă, pentru soluționarea cauzei.

Calificarea nu se putea realiza exclusiv prin raportare la termenul „desființare”, acesta fiind un termen generic, utilizat pentru indicarea tuturor cauzelor de ineficacitate ale actului juridic, permițând astfel candidaților să elaboreze răspunsul în raport de elementele de fapt furnizate.

Stabilirea efectelor produse de admiterea acțiunii pauliene, respectiv inopozabilitatea actului de vânzare cumpărare încheiat de B cu un terț, nu formează obiectul cerinței, care a fost exclusiv acela de identificare a termenului de prescripție aplicabil unei cereri de chemare în judecată având configurația juridică descrisă.

• **Subiectul III 1.** Indicați argumentat, cu indicarea textelor legale incidente, dacă este întemeiată excepția prescripției dreptului material la acțiune, astfel cum a fost invocată și motivată de pârât prin întâmpinare., contestată de un număr de 4 candidați.

Contestațiile sunt neîntemeiate:

Soluționarea excepției prescripției se realiza potrivit cerinței prin raportare la petitul, motivele și temeiurile de drept invocate în actele procesuale ale cauzei.

Or, pârâtul a invocat excepția prescripției prin raportare la dispozițiile aplicabile în materia răspunderii vânzătorului pentru viciile ascunse ale bunului, acest aspect rezultând și din modalitatea de formulare a acțiunii, cum se va ilustra și în răspunsurile asupra celorlalte contestații depuse cu privire la Subiectul III.

• **Subiectul III 2.** Considerând că susținerile părților care vizează fondul cauzei, inclusiv diferența de valoare de 80.000 lei indicată de reclamant, au fost confirmate de

probatoriul administrat în cauză, indicați argumentat ..., contestată de un număr de 5 candidați.

Contestațiile sunt neîntemeiate:

Răspunsul trebuia formulat prin raportare strictă la datele speței, nefiind posibilă o eventuală recalificare a situației de fapt, prin utilizarea mijloacelor de drept procesual.

Raportat la pretențiile formulate de reclamant – reducerea prețului - rezultă că, din punct de vedere substanțial, situația de fapt era plasată în zona răspunderii vânzătorului pentru viciile ascunse ale bunului, doar în această ipoteză fiind posibilă repararea prejudiciului sub această formă, conform art. 1710 alin. (1) lit. c) Cod civil, finalitate ce nu ar putea fi obținută în condițiile art. 1213 alin. (2) teza finală Cod civil. De altfel, întreaga construcție a speței și a cerințelor de examen cu privire la aceasta erau specifice garanției pentru vicii ascunse, excluzând eventuala comparație la nivel teoretic dintre această instituție și cea a erorii asupra unei calități esențiale a bunului.

• **Subiectul III 3.** Considerând că susținerile părților care vizează fondul cauzei, inclusiv suma indicată de reclamant pentru refacerea instalației electrice, au fost confirmate de probatoriul administrat în cauză, indicați argumentat ..., contestată de un număr de: 2 candidați

Contestațiile sunt neîntemeiate:

În ceea ce privește calificarea răspunderii, se constată că speța nu pune în discuție răspunderea pentru viciile ascunse, fiind vorba despre obligația vânzătorului de a garanta buna funcționare, obligație distinctă conform art 1716 Cod civil.

Nu poate fi primită susținerea conform căreia sunt în discuție vicii aparente ale bunului în condițiile invocării funcționării defectuoase a instalației electrice, aspect care implică prin natura sa utilizarea o perioadă mai îndelungată.

Sub aspectul posibilității de reparare a prejudiciului anterior remedierii deficiențelor, se constată că reclamantul nu era obligat să realizeze în prealabil operațiunile de reparare, ci avea și posibilitatea de a solicita în mod direct contravaloarea acestora de la pârât.

• **Subiectul III 4.** În ipoteza în care reclamantul nu i-ar fi adus la cunoștință în niciun moment pârâtului că imobilul nu corespunde așteptărilor sale sau că acesta ar fi necorespunzător utilizării pentru care a fost achiziționat ..., contestată de un număr de 2 candidați.

Contestațiile sunt neîntemeiate:

În ceea ce privește eventuala rea-credință a vânzătorului, din datele furnizate nu reiese existența ipotezei prevăzute de art. 1709 alin. (4) Cod civil (faptul că pârâtul cunoștea viciile).

Totodată, cerința de examen impunea analizarea exclusiv a situației indicate la acest punct, în mod distinct în raport cu celelalte aspecte antamate de speță.

Nu se pune problema calificării drept eroare, viciu de consimțământ, cerința subiectului fiind clară în sensul aprecierii condițiilor pentru obținerea rezoluțiunii, măsură specifică răspunderii pentru viciile ascunse, conform art. 1710 Cod civil.

• **Subiectul IV 1.** Presupunând că excepția nelegalei compuneri a completului a fost respinsă, motivați soluția dată pe fondul acțiunii., contestată de 8 ori de către un număr de: 8 candidați

Contestațiile sunt neîntemeiate:

Din totalul de 8 contestații formulate, 4 contestații vizează punctarea expresă a mențiunii că „acțiunea va fi admisă”.

În urma procedurii de consultare a Comisiei de elaborare a subiectelor, realizată potrivit dispozițiilor art. 22 alin. 3 din Regulamentul privind examenul de capacitate al judecătorilor stagiari și procurorilor stagiari, s-a stabilit că acest aspect va fi lămurit prin ghidul de corectare, oferind posibilitatea acordării punctajului integral pentru soluția de admitere a acțiunii, dacă aceasta a fost menționată la subiectul destinat întocmirii minutei (subiect de drept procesual) chiar dacă nu a fost reluată expres și cu ocazia rezolvării subiectului privind motivarea soluției pe fond (subiect de drept civil), atât timp cât motivarea este în acest sens.

Alte 4 contestații vizează solicitarea de punctare alternativă și a soluției de admitere în parte a acțiunii, în raport de faptul că dobânda se putea acorda începând cu data de 02.02.2023 și nu de la 01.02.2023.

Comisia de soluționare a contestațiilor constată că subiectul IV.1 (subiect de drept civil) presupunea doar motivarea soluției pe fond, soluție care a fost stabilită cu ocazia rezolvării subiectului destinat întocmirii minutei. Prin urmare, criticile vizând soluția (de admitere în tot sau în parte) nu pot fi analizate în cadrul contestațiilor formulate cu privire la pct. IV. 1 (subiect de drept civil).

În plus, soluția adoptată de Comisia de elaborare a subiectelor prin ghidul de corectare cu privire la cerința IV.1 (Drept procesual civil), de punctare alternativă, va produce efecte și în privința mențiunii datei scadenței indicată în barem la subiectul IV.1 (drept civil).

La **Drept procesual civil** au fost formulate 19 contestații de către 15 candidați, cu privire la următoarele:

• **Subiectul II 1.** Indicați motivat dacă este admisibilă, pe calea ordonanței de plată, obligarea părâtului la plata despăgubirilor în sumă de 5000 de lei, reprezentând contravaloarea reparațiilor pe care reclamantul ..., contestată de un număr de 2 candidați

Contestațiile sunt neîntemeiate:

Comisia de elaborare a subiectelor beneficiază de o anumită marjă de apreciere în ceea ce privește structurarea motivării și identificarea elementelor care se punctează.

În acest context, Comisia de soluționare a contestațiilor notează că aspectele legate de caracterul procedurii ordonanței de plată au legătură cu cerința subiectului -

admisibilitatea procedurii - și sunt pertinente pentru fundamentarea soluției, astfel încât nu există rațiuni rezonabile pentru a fi înlăturate din barem.

• **Subiectul III 1.** Indicați argumentat, cu arătarea textelor legale incidente, dacă excepția necompetenței teritoriale a Judecătoriei Bistrița, invocată de pârât este întemeiată..., contestată de un număr de 2 candidați.

Contestațiile sunt neîntemeiate:

Comisia de soluționare a contestațiilor precizează că potrivit elementelor furnizate în cuprinsul speței, rezultă că părțile au stabilit în mod expres că locul executării obligației de predare a bunului imobil este municipiul Bistrita. Or, având în vedere natura de bun imobil a obiectului contractului, menționarea distinctă a locului executării obligației de garanție pentru vicii nu se impunea, această obligație executându-se în mod clar la locul predării.

• **Subiectul III 2.** Indicați argumentat, cu arătarea textelor legale incidente, care este ordinea de soluționare a excepțiilor invocate în cauză..., contestată de un număr de 9 candidați

Contestațiile sunt neîntemeiate:

În ceea ce privește termenul pentru constatarea intervenirii perimării, acesta este un termen judecătoresc ce presupune citarea părților pentru discutarea, în condiții de contradictorialitate, a excepției de perimare, astfel cum rezultă din dispozițiile art. 420 Cod procedură civilă.

La termenul de judecată se poate proceda la soluționarea tuturor excepțiilor invocate. Stabilirea ordinii de soluționare este incidentă în situația invocării mai multor excepții în cadrul aceleiași pricini, chiar dacă nu sunt invocate concomitent, iar stabilirea ordinii nu presupune obligatoriu că instanța va ajunge să soluționeze toate excepțiile (în funcția de soluția pronunțată asupra excepției care primează și a efectelor acesteia, instanța se va pronunța sau nu și asupra celeilalte/celorlalte excepții).

Cât privește exemplul referitor la ordinea de soluționare a excepției netimbrării și a excepției necompetenței furnizat de unii candidați drept analogie, Comisia de soluționare a contestațiilor notează că această situație nu este similară cu cea expusă în cerința subiectului. Astfel, în situația excepției perimării există dispoziții exprese, respectiv art. 416 rap. la art. 420 Cod procedură civilă, care stabilesc că procesul se stinge în situația în care intervine această instituție, spre deosebire de excepția netimbrării care nu beneficiază de o reglementare expresă.

Față de regimul juridic al perimării, astfel cum este prevăzut de art. 416 și urm. Cod procedură civilă, Comisia de soluționare a contestațiilor subliniază că în ipoteza îndeplinirii condițiilor legale, instanța de judecată are obligația de a constata intervenirea perimării, având drept consecință stingerea de drept a procesului.

• **Subiectul IV 1.** Redactați minuta., contestată de un număr de 5 candidați.

Din totalul de 5 contestații formulate, 4 contestații au vizat solicitarea de punctare alternativă și a variantei de admitere în parte a acțiunii, ca urmare a stabilirii datei de 02.02.2023 ca fiind data de la care este datorată dobânda.

Contestațiile formulate vor fi respinse ca neîntemeiate:

În urma procedurii de consultare a Comisiei de elaborare a subiectelor, realizată potrivit dispozițiilor art. 22 alin. 3 din Regulamentul privind examenul de capacitate al judecătorilor stagiari și procurorilor stagiari, s-a stabilit că ceea ce s-a urmărit prin intermediul speței a fost cunoașterea de către candidați a soluției de acordare a debitului și a dobânzii legale aferente calculate de la data scadenței, iar nu stabilirea datei calendaristice a scadenței. În aceste condiții, prin ghidul de corectare se va stabili acordarea punctajului maxim pentru soluția de admitere a cererii, indiferent de data calendaristică a scadenței indicate.

Una dintre contestații a vizat soluția de respingere ca nefondată a excepției nelegale compunerii a completului de judecată. Prin această contestație s-a solicitat acceptarea ca barem alternativ și a soluției de respingere a excepției nelegale compunerii ca inadmisibilă, întrucât, doctrina acceptă că nelegala compunere privește inclusiv cazurile de nerespectare a regulilor referitoare la incompatibilități, astfel că, nelegala compunere poate fi privită ca o modalitate de formulare a unei recuzări.

Contestația este neîntemeiată.

În raport de datele enunțului, se impunea soluționarea excepției astfel cum aceasta a fost invocată și reținută în pronunțare de completul de judecată, iar nu calificarea excepției ca fiind o cerere de recuzare.

Față de excepția invocată și de argumentele care au fundamentat-o, care nu permiteau calificarea acesteia ca fiind o cerere de recuzare, nu poate fi considerată corectă soluția de respingere a excepției ca inadmisibilă, ca urmare a faptului că partea nu a indicat niciunul dintre cazurile reglementate de art. 41-42 Cod procedură civilă și nu se impune punctarea unei alte motivări.

• **Subiectul IV 2.** Motivați pe scurt soluția dată excepției., contestată o dată de către un candidat candidat

Prin această contestație se solicită punctarea unei variante alternative de motivare cu referire la prevederile art. 214 alineatele 1 și 2 Cod procedură civilă.

Din cuprinsul baremului reiese că pentru obținerea punctajului maxim 0,50 p trebuie menționate și argumentate:

- soluția de respingere a excepției nelegale compunerii (0,10 p);
- argumentarea soluției în raport de faptul că a intervenit promovarea titularului inițial al completului și existența hotărârii colegiului de conducere (0,40 p).

Referirea la prevederile art. 214 alineatele 1 și 2 Cod procedură civilă, care stabilesc principiul continuității instanței și situațiile în care se poate deroga de la acest principiu, deși relevante pentru cerință, nu sunt suficiente pentru a fundamenta un răspuns la subiectul în discuție, dacă nu sunt indicate și argumentele avute în vedere în cuprinsul baremului. Pe de altă parte, indicarea acestor prevederi, alături de argumentelor din

barem, nu constituie o motivare alternativă astfel încât să fie necesară soluția de admitere a contestației.

În urma examinării contestațiilor, Comisia, în unanimitate, a decis respingerea acestora ca neîntemeiate.

Comisia de contestații

